

نیروی زمینی ارتش در هـر جغرافیایی از جهان، به‌عنوان قدیمی‌ترین نیروی نظامی آن سرزمین است. نیرویی که به‌نوعی نیروی مادر سه حوزه دیگر است و نقش اصلی و تأمین‌کننده ابزار و تجهیزات و پشتیبانی از آنها را برعهده دارد. مروری کوتاه بر تاریخچه شکل‌گیری و اقدامات نیروی زمینی می‌تواند ضمن ارائه تصویری از رشادتهای این نیرو، ایستادهی آنها را در شرایط دشوار انقلاب و جنگ به نمایش گذارد.

نیروی زمینی ارتش

از تشکیل تا انقلاب

در ایران به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تمدن‌های جهان پیشینه تشکیل نیروی زمینی به دوران مادها بازمی‌گردد، آن زمان که تنها وسیله پر شتاب اسب بود و تنها سلاح جنگی شمشیر و نیزه هخامنشیان نیروی ۷۰۰ هزار نفره داشتند، اشکانیان نیروی زمینی را به دو گروه سواران و پیادگان تقسیم کردند و در دوران ساسانیان، نیروها سامان یافتند و پادگان تشکیل شد و دولت هزینه سپاهیان و مزد سربازان را پرداخت کرد. پس از اسلام و در عصر صفویه نیروی زمینی ارتش به چهار دسته سواران، قاجاریه تشکیل شده بودند، ادغام شدند و برای اولین بار موسسه‌ای به نام مدارس نظام کل قشون ایجاد شد. در دوره پهلوی دوم به‌ویژه در دهه پنجاه

مدارس آموزشی مانند مدرسه دیوبیزون(برای

دیوبیزون قزاق)، مدرسه نظام مشیرالدوله(برای

بریکاد مرکزی)، مدارس افسیه و سوزافسیه(برای

ژاندارمری و کلاسهای پیطاری) که قبلاً در زمان

قاجاریه تشکیل شده بودند، ادغام شدند و برای

اولین بار موسسه‌ای به نام مدارس نظام کل قشون

ایجاد شد. در دوره پهلوی دوم به‌ویژه در دهه پنجاه

*** با انتخاب سرلشکر علی صیاد شیرازی به‌عنوان فرمانده نیروی زمینی ارتشـ، دور تازه‌ای از موفقیت‌های این نیرو در کنار دیگر نیروهای مردمی و سپاه پاسداران آغاز شد. مرحله سوم از اهداف تعیین شده برای ارتش جمهوری اسلامی اجرای حملات متقابل به منظور آزادسازی مناطق اشغالی و انهدام نیروی متجاوز بود. عملیات ثامن‌الائمه(ع) و شکست محاصره آبادان در ۶۰/۷/۵ آغاز این مرحله از هدف‌گذاری‌ها بود، لشکر ۷۷ پیاده خراسان با یک طرح‌ریزی دقیق و حساب شده با کمک عناصری از یگان‌های دیگر نیروی زمینی مستقر در منطقه جنوب و پشتیبانی یگان‌های توپخانه و هوانیروز، آرایش نیروهای عراق در شرق کارون را با موفقیت کامل در هم شکست. اولین حمله بعد از شکست حصر آبادان، عملیات طریق‌القدس در**

موفقیت‌های این نیرو در کنار دیگر نیروهای مردمی و سپاه پاسداران آغاز شد. مرحله سوم از اهداف تعیین شده برای ارتش جمهوری اسلامی اجرای حملات متقابل به منظور آزادسازی مناطق اشغالی و انهدام نیروی متجاوز بود. عملیات ثامن‌الائمه(ع) و شکست محاصره آبادان در ۶۰/۷/۵ آغاز این مرحله از هدف‌گذاری‌ها بود، لشکر ۷۷ پیاده خراسان با یک طرح‌ریزی دقیق و حساب شده با کمک عناصری از یگان‌های دیگر نیروی زمینی مستقر در منطقه جنوب و پشتیبانی یگان‌های توپخانه و هوانیروز، آرایش نیروهای عراق در شرق کارون را با موفقیت کامل در هم شکست. اولین حمله بعد از شکست حصر آبادان، عملیات طریق‌القدس در

آزادسازی که با تدبیر و همراهی همه نیروهای مقدس، ایران با ورود به حوزه ساخت تجهیزات، ارتش و سپاه با نیروی زمینی روی داد. در جریان این عملیات، حمله مستقیمی به یگان‌های عراقی انجام نشد بلکه ابتکاری در منطقه‌ای دور ارتش در شمال خرمشهر نیروها شبانه از رودخانه کارون گذشتند و با رسیدن به جاده اهواز– خرمشهر، به سوی مرز المللی عراق پیشروی کردند. در پایان این عملیات، بخش عمده از خاک اشغال شده ایران از سوسی عراق آزاد شد و این آغازی برای باور به پیروزی میسان نیروهای ارتش بود. باوری که در عرصه پشتیبانی رزمی و لجستیک هم خود را نشان داد. لجستیک شامل امداد و پشتیبانی، تعمیر و نگهداری، ترابری و بسیاری موارد دیگر بود. احداث جاده، ایجاد موانع در مقابل مواضع خودی و بازکردن میادین مین دشمن در شبهای عملیات، برقراری بل‌های ارتباطی، ایجاد استحکامات، سنگرسازی و دهها اقدام دیگر در این زمینه نقش بسیار موثر و پررنگ یگانهای مهندسی نیروی زمینی ارتش را در دفاع مقدس نشان می‌دهد.

انجام پشتیبانی‌های مختلف جبهه و جنگ مانند تهیه و توزیع مهمات، جنگ افزارها، سوخت،ترابری، تعمیرات خودروها و ادوات جنگی و مایحتاج روزانه صدها هزار سرباز نظیر آب، نان، غذا، لباس و به‌ویژه رساندن روزانه صدها تن یخ به خطوط مقدم نبرد در گرمای طاقت فرسای ۵۰ درجه منطقه جنوب، تخلیه مجروحین و شهدا و مسدوای بیماران در منطقه و ایجاد منطقه بهداشتی برای پیشگیری از شیوع بیماری‌ها از اقدامات ناگفته جنگ در طول ۸ سال دفاع مقدس است که یگانهای پشتیبانی نیروی زمینی ارتش در سطحی بسیار وسیع و حجم فوق‌العاده‌ای به بهترین شکل ممکن انجام داده‌اند. مسئولیت پذیرش، کنترل و نگهداری حدود ۶۰ هزار اسیر عراقی با یگان‌های ذیانی ارتش جمهوری اسلامی ایران و یگان‌های مأمور نیروی زمینی در این رابطه بوده است که با تشکیل دهها اردوگاه و آمد رسانی به این اسرا و انجام اقدامات فرهنگی و برخورد انسان‌دوستانه با اسرا به‌گونه‌ای که صدها نفر از اسرای عراقی حاضر به‌ترک ایران در مبادله اسرا نشده و تداوم زندگی در ایران را خواستار شدند هم از دیگر اقدامات خاص و چشمگیر نیروی زمینی ارتش بوده است.

به گفته فرماندهان این نیرو، هیچ عملیاتی در دوران دفاع مقدس نیست که نیروی زمینی ارتش در آن حضور نداشته باشد و در تمام عملیات‌های دفاع مقدس یگان‌های توپخانه، زرهی و هوانیروز به پشتیبانی از رزمندگان پرداخته‌اند.

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در طول هشت سال دفاع مقدس بیش از ۱۴۸ عملیات آفندی و پدافندی در رده‌های مختلف انجام داد، حدود ۵۰ هزار شهید و بیش از دویست هفتاد هزار جانباز را تقدیم راه استقلال وطن کرد، ۱۵ سال در جبهه‌های جنگ و مناطق عملیاتی برای ادای تکلیف و دین خود نسبت به جمهوری اسلامی ایران کوشید و خواهد کوشید.

عزم جزم نیروی زمینی در حوزه خودکفایی

بیش از چهل سال تحریم نظامی‌ای ارتش جمهوری اسلامی ارتش جنگی تحمیلی، این نیروی نظامی را در مسیر تأمین نیازها به مرحله‌ای از خودکفایی رسانده است که اکنون می‌توان ارتش جمهوری اسلامی و نیروی زمینی آن را در مسیر

*** تاکت کرار که دارای توانمندی عبور از مناطق ذوعارضه، گودال، رودخانه و حرکت در زیر آب است، مجهز به سامانه ناوبری و نمایش آن برای راننده تانک است؛ این تاکت قدرتمند دارای سامانه اتوماسیون تیربار برای شلیک از داخل دهلیز جنگی در شرایط مختلف است. اسلحه‌های تک‌تیرانداز کلاس «شاهر»، «باهر» و «حیدر» سامانه‌های کلاس حیدر و خودکفاییی کامل در صنعت قطعه‌سازی نیز از جمله اقدامات و دستاوردهای نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران است.**



دفاع از مرزهای کشور یکی از آماده‌ترین نیروها و در عین حال یکی از خودکفاترین دسته‌ها ازبایی کرد. پس از پایان دوران جنگ نیروی زمینی ارتش هم ماننددیگر نیروهای نظامی ارتش، فرایند خودکفایی را از تعمیر تسلیحات شامل تانک، تاپ ۲۴، تاپ ۶۰، اچ ۴۰، اچ ۴۱ و توپ‌های خودکشی «م ۱۰۹، م ۱۰۷،



کوکسان، م ۱۱۰، ۲ اس ۱ گلاز-لیکا، رعد۱، رعد» است که سبب شده یکی از گسترده‌ترین و مجهزترین یگان‌های توپخانه‌ای منطقه در اختیار جمهوری اسلامی باشد.

یگان‌های زرهی نیروی زمینی ارتش، در طول جنگ تحمیلی تجارب ارزشمندی از نیازها و راههای رفع آن به دست آوردند. ثمره این تلاش‌های امروز سبب شده است که یگان زرهی نیروی زمینی ارتش با در اختیار داشتن تانک‌ها، نفربرها و نیز خودروهای حامل تجهیزات نقش مهمی‌را در عملیات‌های نژاجا ایفا کنند. تانک‌هایی مانند «ذوالفقار-۱»، «ذوالفقار-۳»، «مبارز»، «سفیر»، «مصمام»، «تیام»، «کرا» و «تی ۷۲» و نیز خودروهای نفربر زرهی همچون «مرپ (MRAP) طوفان»، خودروی سنگین «تینوا» و خودروی «رس-۲» شاکله نیروهای زرهی نژاجا را تشکیل داده‌اند.

تانک‌های کلاس ذوالفقار؛

ثمره جهاد خودکفایی ارتش

تانک‌های کلاس ذوالفقار ثمره جهاد خودکفایی ارتش بود که طراحی و ساخت سری اول آن در دهه ۷۰ شمسی آغاز شد. سلاح موثر تانک ذوالفقار ۱، یک توپ ۱۲۵ میلی متری از انواع توپ‌های بدون

صفحه ۷

پنج‌شنبه ۲ اردیبهشت ۱۴۰۰

۹ رمضان ۱۴۴۲ – شماره ۲۲۷۲۹

رایانه بالستیک و قابلیت شلیک به اهداف ثابت و متحرک در شب و در برخوردار است؛ همچنین کرار قابلیت شلیک موشک و هدایت لیزری بسیار دقیق را داراست.

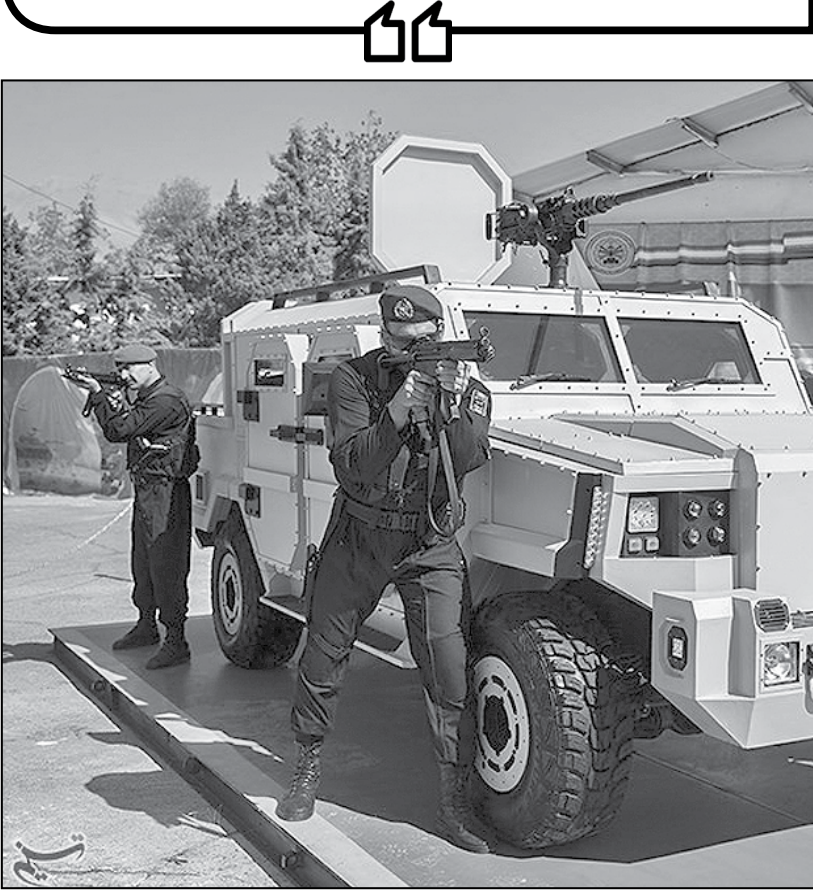
خودکفایی کامل ارتش در صنعت قطعه‌سازی همچنین تاکت کرار که دارای توانمندی عبور از مناطق ذوعارضه، گودال، رودخانه و حرکت در زیر آب است، مجهز به سامانه ناوبری و نمایش آن برای راننده تانک است؛ این تاکت قدرتمند دارای سامانه اتوماسیون تیربار برای شلیک از داخل دهلیز جنگی در شرایط مختلف است. اسلحه‌های تک‌تیرانداز کلاس «شاهر»، «باهر» و «حیدر»، سامانه‌های کلاس حیدر و خودکفاییی کامل در صنعت قطعه‌سازی نیز از جمله اقدامات و دستاوردهای نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران است.

نیروی زمینی ارتش

و حضور مستمر در بحران‌ها

یکی از مهم‌ترین کارویژه‌های تعریف شده ارتش جمهوری اسلامی به‌ویژه نیروی زمینی حضور در شرایط دشوار و بحرانی حاصل از بلایای طبیعی یا حوادث است. یگان‌های لشکر ۱۶ زرهی قزوين نخستین گروه‌هایی بودند که به امداد مردم زلزله‌زده منجیل در سال ۶۹ شتافتند و تعداد زیادی از مردم آسیب‌دیده را به بیمارستان‌ها و مراکز درمانی منتقل کردند. نیروی زمینی ارتش خودروهای سنگین و گروه‌های امدادی را به مناطق زلزله‌زده اعزام کرد تا محورهای ارتباطی مسدودشده، بازگشایی شده و رفت و آمد تسهیل شود. نقش ویژه نیروی زمینی ارتش در سیل‌های سال‌های اخیر هم غیرقابل انکار است. در سیل استان گلستان یگان‌هایی از لشکر ۳۰ پیاده گرگان، شامل ۲ گردان، عملیات امدادرسانی را راه زمین انجام دادند که طی آن ده‌ها دستگاه وسایل ترابری سنگین و نیز تیم‌های پزشکی و دارویی به منطقه اعزام شدند و پس از آن با فروش کردن سیل، عملیات تجسس برای

*** بیش از چهل سال تحریم نظامی ارتش جمهوری اسلامی و شرکت در جنگی تحمیلی، این نیروی نظامی را در مسیر تأمین نیازها به مرحله‌ای از خودکفایی رسانده است که اکنون می‌توان ارتش جمهوری اسلامی و نیروی زمینی آن را در مسیر دفاع از مرزهای کشور یکی از آماده‌ترین نیروها و در عین حال یکی از خودکفاترین دسته‌ها ازبایی کرد. پس از پایان دوران جنگ نیروی زمینی ارتش هم مانند دیگر نیروهای نظامی ارتش، فرایند خودکفایی را از تعمیر تسلیحات آسیب‌دیده در جنگ آغاز کرد و این راهی بود که به طراحی و تولید انواع تجهیزات نظامی منجر شد تا پس از دوران دفاع مقدس، ایران با ورود به حوزه ساخت تجهیزات، اولین کشور منطقه باشدکه موفق به طراحی و تولید تانک شود. بخش‌های مختلف نیروی زمینی ارتش در این خودکفایی سهم و نقش ویژه‌ای ایفا کرده‌اند.**



یافتن اجساد و کمک به بازماندگان نیز ادامه یافت. همچنین در حادثه سیل استان فارس در سال ۱۳۸۰ در اولین ساعت‌های آن ۱۰ دستگاه خودروی سبک و سنگین به کمک حادثه‌دیدگان شتافتند و توانستند در کاهش آمار مصدومان و تلفات جانی این حادثه نقش مهمی ایفا نمایند. در جریان سیل اسفندماه ۹۷ و فروردین ۹۸ ارتش جمهوری اسلامی با استقرار در محل‌های سیل‌زده استان گلستان و گنبدکاووس و آق‌قله، به مردم آسیب‌دیده کمک کردند.

در جریان زلزله بم نیز ارسال بیش از ۱۵ تن دارو، ده‌ها هزار قرص نان، هزاران لیتر گازوئیل و نفت، ۴۰ تن مواد غذایی، هزاران تخته پتو، برپایی ۲ بیمارستان صحرایی و خارج کردن بیش از ۵۰۰ نفر مصدوم از زیر آوار از جمله اقدامات نژاجا در حادثه زلزله بم بود». علاوه بر این، روانه کردن سگ‌های آموزش‌دیده زنده‌یاب توسط دامپزشکی نژاجا به منطقه نقش مهمی در نجات مصدومان زنده‌مانده در زیر آوار داشت. نژاجا در زلزله کرمانشاه هم بسیار مفید عمل کرده- آماده‌باش کامل یگان‌ها، برپایی بیمارستان صحرایی در مرز خسروی، سرپل‌ذهاب، اعزام ۱۵ تیم پزشکی در سرپل‌ذهاب، مدوای ۲۵۰ مجروح در پادگان ابودر، ارسال مواد غذایی، برپایی این نیرو بود.

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی در یک سال گذشته و در حوزه مقابله با پاندمی کرونا تلاش‌های بسیاری انجام داده است. مراکز و ایستگاه‌های سربایی پایش و غربالگری افراد، در اختیار قرار دادن تخت‌های بیمارستانی، رامااندازی مراکز پایش بسیار و ثابت، ایجاد هزاران تخت نقاهتگاهی، پایش سلامت و ضدعفونی خودروها در ورودی، شهر، ضدعفونی کردن خیابان‌ها و اماکن عمومی، تبدیل خیاط‌خانه‌ها به کارگاه تولید ماسک، تبدیل اماکن تولید مواد شوینده به مواد ضدعفونی‌کننده، به‌کارگیری تجهیزات یگان‌های جنگ نوین و تغییر کرایه برخی از آنها و ساخت تجهیزات جدید نمونه‌هایی از این تلاش‌هاست.

په‌عنوان یک تانک برتر میدان نبرد مطرح می‌کند، تانک کرار هم از دیگر دستاوردهای ارزشمند صنایع خودکفایی نیروی زمینی ارتش است. تانک «کرار» که نماد اقتدار نیروهای مسلح در حوزه رزم زمینی محسوب می‌شود، از سامانه کنترل آتش الکترواپتیکی، سامانه فاصله‌یاب لیزری،

به‌عنوان یک تانک برتر میدان نبرد مطرح می‌کند. تانک کرار هم از دیگر دستاوردهای ارزشمند صنایع خودکفایی نیروی زمینی ارتش است. تانک «کرار» که نماد اقتدار نیروهای مسلح در حوزه رزم زمینی محسوب می‌شود، از سامانه کنترل آتش الکترواپتیکی، سامانه فاصله‌یاب لیزری،



MEHR INTELLIGENCE Ethos-Mohammadsaei Arshad